

Obsah čísla

- 2 Hon na Hyakutake
4 Slunce po Ulysses / Mgr. Lenka Soumarová *Téma čísla*
10 Planety cizích sluncí a život na nich - II. /
Jakub Rozehnal
14 Pluto - ledový trpaslík / Martin Rehák
16 Herbig-Harovy objekty a zrození hvězd /
Michaela Kryšková
21 Mare Tranquillitatis / Marek Pelinka
24 Oblohou amatérsky (červenec, srpen, září, říjen) /
Jiří Kubánek

Rubriky

- 13 Představujeme Vám: Planetárium Plzeň / Václav Laifr
18 Z pozorovacího deníku: Kometa Hyakutake, Noc na Kletí
23 Novinky z HST: Laser u Eta Carinae, Zánik Slunce v přímém
přenosu / Martin Rehák

Na titulní straně - Snímek komety C/1996 B2 (Hyakutake) byl pořízen 20. března 1996 zrcadlovým dalekohledem 570/2950 mm observatoře na Kletí, 20 minutovou expozicí na materiál MEDIX MA (pointováno na kometu). Foto Jiří Kubánek.

Vážení čtenáři,

právě otevíráte další číslo Astropisu. Doufám, že již po zběžném prohlédnutí shledáte, že se toto číslo významně odlišuje od předchozího. Celý tým redakce totiž neustále pracuje na zdokonalování všeho, co se dá, a tak i od tohoto čísla dochází k několika změnám. Předně už by mělo být v pořádku dělení slov podle české gramatiky, na které si mnozí z Vás v minulosti stěžovali. Pro celkové zlepšení grafické úrovně časopisu jsme se rozhodli opět změnit písmo o jeden typografický bod a to jak u textu článků, tak u obrázků. Doufáme, že Vám tyto změny zpříjemní čas strávený s Astropisem. Samozřejmě, že tyto změny nejsou konečnými a na úpravě časopisu budeme pracovat i nadále. Uvítáme přitom i Vaše připomínky a návrhy.

Mezi veřejností pomalu odeznívá „kometománie“, která se objevila spolu s kometou Hyakutake. Kometu objevil 30. ledna tohoto roku japonský astronom amatér Yuji Hyakutake binokulárem 25x150. V době objevu to byla jen kondenzovaná skvrnka 10. hvězdné velikosti o průměru 4'. Vzhledem k tomu, že při objevu byla kometa vzdálena jen dvě astronomické jednotky od Slunce a přibližně stejně daleko od Země, bylo jasné, že pokud se bude chovat jako normální, průměrná kometa, dosáhne během největšího přiblížení hvězdné velikosti 0 až 2 magnitudy. Předpovědi se vyplnily, a tak jsme měli možnost pozorovat nejjasnější kometu za posledních dvacet let, což se pochopitelně muselo projevit i v masových sdělovacích prostředcích. Pro hvězdárny po celé republice to znamenalo takřka obležení davů lidí. Široká veřejnost tak po dlouhé době pozdvihla oči k noční obloze a ne jeden astronom si připadal jako kdyby byl středem světa. Leč pozornost široké veřejnosti je vřikavá a nadšení už převážně opadlo. Zsvěcení ovšem vědí, že se blíží kometa Hale-Bopp, která je již nyní pozorovatelná dalekohledy a příští rok by mohla svoji jasností předčít i letošní Hyakutake. Po mnohaletém půstu tak můžeme očekávat hned dvě „kometománie“. Nyní se nacházíme v mezidobí a já jenom doufám, že pozornost veřejnosti k astronomii na tuto dobu neopadne, že tu bude i bez sebejasnějších komet stále.

Všechno nejlepší a pěkně prožitě léto Vám přeje Radek Mašata, šéfredaktor

ASTROPIS
Časopis pro astronomy amatéry

Založeno 1994

Vydává
Společnost Astropis, IČO 61384577

Šéfredaktor Radek Mašata
Zastupce šéfredaktora Jiří Kubánek
Redaktoři Jakub Haloda
Václav Laifr
Martin Rehák
Michaela Kryšková
Václav Procházka
Techničtí redaktori Jan Volfel
Marek Pelinka
Jazyková úprava Jitka Szokalová
Spolupráce Mgr. Lenka Soumarová

Adresa redakce
ASTROPIS, Štefánikova hvězdárna,
Petrin 205, 118 46 Praha 1
Telefon
02/561 34 18
Telefax
02/895 215
E-mail
astropis@mima.cz

Astropis vychází 4x ročně. Cena jednoho čísla je 19 Kč, roční předplatné pro Českou republiku je 90 Kč, pro Slovensko 104 Kč (116 Sk). Předplatné vyřizuje Společnost Astropis, P.O. Box 12, 150 04 Praha 54. Bankovní spojení na Společnost Astropis je: EAGB, pobočka Praha, č.ú. 17312238/1800.

Počítačová sazba Radek Mašata
Tiskne FISer Press
U Obory 1089
253 01 Hostivice-Břev

Podávání novinových zásilek
povoleno Ředitelstvím pošt Praha
č.j. nov 5108/95 ze dne 23.7.1995

Uzávěrka tohoto čísla
26.4.1996
Registrace a index
MK CR 7090
ISSN 1213-0485

© Společnost Astropis, 1996

Děkujeme J. Vinohradské realitní kanceláři za finanční pomoc